

**สรุปบทเรียนที่ได้รับจากการพัฒนาความรู้
ผ่านระบบ TDGA สถาบันพัฒนาบุคลากรภาครัฐด้านดิจิทัล**

ชื่อ-สกุล (ภาษาไทย) นายสามารถ ชนะจ่อหอ

กลุ่ม/ฝ่าย กลุ่มสำรวจเพื่อทำแผนที่ สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๓

หลักสูตร ความเข้าใจและการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างมีประสิทธิภาพ (Understanding and Using Digital Dechnology)

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจในด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยีดิจิทัล

๒. เพื่อให้มีความเข้าใจในการใช้สื่อดิจิทัล เพื่อสามารถวิเคราะห์ แยกแยะ สื่อดิจิทัลเพื่อเลือกใช้งานได้ อย่างเหมาะสม

๓. เพื่อให้มีการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและสื่อดิจิทัล เพื่อทำงานได้อย่างถูกต้องและปลอดภัย ตลอดจนตระหนักถึงภัยคุกคามทางดิจิทัลและสามารถตรวจสอบการทํางานตามหลักปฏิบัติงานที่ดีได้ในเบื้องต้น

๔. เพื่อให้มีความเข้าใจในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล และมีความรู้ในการใช้สื่อดิจิทัลเพื่อการทํางานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สรุปบทเรียน

๑. จริยธรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ หมายถึง หลักศีลธรรมจรรยาที่กำหนดขึ้นเพื่อใช้เป็นแนวทาง ปฏิบัติหรือควบคุมการใช้ระบบคอมพิวเตอร์และสารสนเทศ หลักของความถูกต้อง และความผิดที่บุคคลใช้เป็น แนวทางในการปฏิบัติ และสรุปเป็นหลักเกณฑ์ที่ประชาชนตกลงร่วมกัน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติร่วมกันในสังคม จริยธรรมในการใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์และสารสนเทศ มี ๔ ประเด็น ในลักษณะตัวย่อว่า PAPA ประกอบด้วย ๑) ความเป็นส่วนตัว (Information Privacy) คือ สิทธิในการควบคุมข้อมูลของตนเองในการเปิดเผยให้กับผู้อื่น การละเมิดความเป็นส่วนตัว เช่น การรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลสร้างเป็นฐานข้อมูลแล้วเอาไปขาย ทาธุรกรรมผ่านเว็บไซต์เพื่อรวบรวมข้อมูลไปขาย และการใช้ internet ติดตามผู้ใช้เพื่อทาการส่ง e-mail ขยายสินค้า ทำให้เกิดอีเมลขยะ (junk mail) ที่ผู้รับไม่ต้องการ เรียกว่า สแปม ๒) ความถูกต้อง (Information Accuracy) คือ ความถูกต้องขึ้นอยู่กับความถูกต้องในการบันทึก ข้อมูล มีการตรวจสอบความถูกต้องก่อนการบันทึก เช่น ถ้าให้ลูกค้าป้อนข้อมูลเอง ต้องให้สิทธิในการเข้าไป ตรวจสอบความถูกต้องด้วยตนเอง และข้อมูลต้องมีความทันสมัยอยู่เสมอ ๓) ความเป็นเจ้าของ (Intellectual Property : IP) คือ (๑) กรรมสิทธิในการถือครองทรัพย์สิน โดยทรัพย์สินแบ่งเป็น จำต้องได้ เช่น คอมพิวเตอร์ รถยนต์ และจำต้องไม่ได้แต่บันทึกลงในสื่อต่าง ๆ ได้ เช่น ทรัพย์สินทางปัญญา บทเพลง โปรแกรมคอมพิวเตอร์ (๒) ได้รับความคุ้มครองสิทธิภายใต้กฎหมาย เช่น ลิขสิทธิ์(๓) สิทธิความเป็นเจ้าของ หมายถึง กรรมสิทธิในการถือครองทรัพย์สิน ที่จำต้องได้ หรืออาจเป็นทรัพย์สินทางปัญญา และ (๔) ความเป็นเจ้าของด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ หมายถึง สิทธิซอฟต์แวร์

สิทธิของเจ้าของลิขสิทธิ์ประกอบด้วยสิทธิใหญ่ ๒ ประการ คือ ๑) สิทธิทางเศรษฐกิจ (Economic Rights) คือ เจ้าของลิขสิทธิ์ย่อมมีสิทธิแต่เพียงผู้เดียว ที่จะกระทำการแก่งานของตน เช่น ทำซ้ำ โดยการคัดลอก เลียนแบบ ทำสำเนา ทำแม่พิมพ์ บันทึกเสียง เป็นต้น เผยแพร่ต่อสาธารณชน ให้เช่าต้นฉบับ หรือสำเนางานโปรแกรมคอมพิวเตอร์ โสตทัศนวัสดุ ภาพยนตร์และสิ่ง บันทึกเสียง ให้ประโยชน์อันเกิดจากลิขสิทธิ์แก่ผู้อื่น และอนุญาตให้ผู้อื่นใช้สิทธิ โดยจะกำหนดเป็นเงื่อนไขหรือไม่ก็ได้ แต่เงื่อนไขที่กำหนดจะเป็น

การจำกัดการแข่งขันโดยไม่เป็นธรรมไม่ได้ ๒) สิทธิทางศีลธรรม (Moral Rights) ผู้สร้างสรรค์มีสิทธิที่จะแสดงตัวว่าเป็นผู้สร้างสรรค์ และห้ามมิให้มีการบิดเบือน ตัดทอน ตัดแปลง หรือกระทำการให้เกิดความเสียหาย ๔) การเข้าถึงข้อมูล (Data Accessibility) คือ การกำหนดสิทธิตามระดับผู้ใช้งาน เพื่อป้องกัน การ เข้าไปดำเนินการต่าง ๆ กับข้อมูลของผู้ที่ไม่เกี่ยวข้อง และต้องมีการออกแบบระบบรักษาความปลอดภัยในการเข้าถึงข้อมูลของผู้ใช้ ๒. การเข้าถึงสื่อดิจิทัล ๒.๑ สื่อดิจิทัล หมายถึง สื่อที่เอาข้อความ กราฟิก ภาพเคลื่อนไหว เสียง มาจัดรูปแบบ โดยอาศัย เทคโนโลยีความเจริญก้าวหน้าทางด้านคอมพิวเตอร์ และการสื่อสารมาประยุกต์ใช้ ทำให้ลดค่าใช้จ่ายและระยะเวลา ซึ่งประเภทของสื่อดิจิทัล ได้แก่ ภาพดิจิทัล เสียงดิจิทัล วิดีโอดิจิทัล ทีวีดิจิทัล และอินเทอร์เน็ตดิจิทัล ๒.๒ อินเทอร์เน็ต (Internet) หมายถึง เครือข่ายคอมพิวเตอร์ขนาดใหญ่ที่เชื่อมโยงเครือข่ายคอมพิวเตอร์ ทั่วโลกเข้าไว้ด้วยกัน เพื่อให้เกิดการสื่อสาร และการแลกเปลี่ยนข้อมูล ประโยชน์ของอินเทอร์เน็ต ได้แก่ - ใช้ในการสื่อสาร เช่น e-mail, chat, telephone - ใช้ในการแลกเปลี่ยนข้อมูล เช่น ส่งไฟล์ต่าง webboard - เป็นเครื่องมือทางธุรกิจ เช่น เว็บไซต์บริษัท ระบบธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ - สืบค้นข้อมูล เช่น google, bing, aol, yahoo - เพื่อความบันเทิง เช่น youtube, sanook การค้นหาข้อมูลในอินเทอร์เน็ต เป็นการค้นหาสิ่งที่ต้องการรู้ในข่ายเครือข่ายอินเทอร์เน็ต โดยการค้นหาผ่านเว็บไซต์ต่าง ๆ เช่น Google Yahoo โดยมีเทคนิคการค้นหา - การระบุคำเป็นวลี ใช้เครื่องหมายคำพูด - การค้นหาโดยใช้หลายค ำ ใช้ OR เช่น “โลกร้อน” OR “เรียนกระจก” - การค้นหาข้อความในเว็บนั้น site:url keyword - การค้นหาเฉพาะประเภทไฟล์ filetype:PDF keyword - ค้นหาคำที่ไม่รู้ในวลีนั้น ใช้ * เช่น A * History of Philosophy ได้ผลลัพธ์เป็น A Little History of Pheophy - หาเว็บที่เกี่ยวข้อง related:url - หาเฉพาะหัวเรื่อง intitle:keyword - ค้นหาโดยใช้ภาพ หาจาก <https://images.google.com> (ใช้ตรวจหาต้นฉบับภาพได้) - การแปลงหน่วย แปลงค่าเงิน เช่น ๑๐๐ USD to TH

- การค้นหาตำแหน่ง (Google Map) โดยการใส่คำที่ต้องการค้นหา สามารถดูสภาพแวดล้อมผ่าน มุมมองถนน (Street View) และท่องโลกกับ Google Street View ๓. ความเข้าใจและสื่อสารยุคดิจิทัล ๓.๑ บทบาทการสื่อสาร ประกอบด้วย ผู้รับสารและผู้ส่งสาร โดยสารที่ใช้มีการแสดงข้อเท็จจริง (Fact) และข้อคิดเห็น (Opinion) - ข้อเท็จจริง คือ ข้อความแห่งเหตุการณ์ที่เป็นมาหรือเป็นอยู่ตามจริง หรือเหตุการณ์ที่จะต้องวินิจฉัยว่าเท็จ หรือจริง สามารถพิสูจน์สนับสนุนยืนยันได้ - ข้อคิดเห็น คือ ความเห็น ความรู้สึกนึกคิดของผู้ส่งสารที่สอดแทรกอยู่ในเนื้อหา ไม่สามารถพิสูจน์ สนับสนุนยืนยันได้

๓.๒ ความแตกต่างระหว่างการสื่อสารด้วยวิธีต่าง ๆ และความเหมาะสม ๑) การสื่อสารแบบประสานเวลา และต่างเวลา - การสื่อสารแบบสมวาร (ประสานเวลา) Synchronous ปฏิสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นในเวลา เดียวกัน สามารถสื่อสารร่วมกันเหมาะกับการแลกเปลี่ยนสารสนเทศ เครื่องมือสื่อสาร ผ่านระบบอินเทอร์เน็ต เช่น ห้อง สนทนา (Chat Room) การประชุมผ่านวิดีโอทัศน์ (Video Conference) เป็นต้น - การสื่อสารแบบอสมวาร (ไม่ประสานเวลา) Asynchronous ปฏิสัมพันธ์ที่ไม่ได้เกิดขึ้นในเวลา เดียวกัน ณ เวลาใดเวลาหนึ่งโดยผู้ส่งสารและผู้รับสารไม่ต้องรอเพื่อตอบโต้กันภายใน เวลาเดียวกัน เครื่องมือสื่อสาร ผ่านระบบอินเทอร์เน็ต เช่น จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (e-mail) ๒) การสื่อสารแบบตัวต่อตัว กับแบบกลุ่ม - การสื่อสารแบบตัวต่อตัว มีผู้รับและผู้ส่งสารไม่เกิน ๓ คน ครอบคลุมพื้นที่การสื่อสาร ระยะใกล้ และไกล เห็นหน้ากันหรือไม่ก็ได้ ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ เช่น สร้างความสัมพันธ์ แข่งข่าว ถ่ายทอดความรู้ เป็นต้น - การสื่อสารแบบ

กลุ่ม ระหว่างกลุ่มบุคคลจำนวนมากที่มีความสนใจ หรือการแสดงออกใน เรื่องราวเดียวกัน เช่น กลุ่มสนทนา การอภิปราย การสัมมนา การบรรยาย เป็นต้น ๓) การสื่อสารแบบทางการ กับ ไม่ทางการ - การสื่อสารแบบ เป็นทางการ มีรูปแบบของการสื่อสารที่มีระเบียบแบบแผน มีข้อกำหนดใช้ในการ ติดต่อสื่อสารของหน่วยงาน เช่น e-mail- การสื่อสารแบบไม่เป็นทางการ ไม่มีข้อกำหนดรูปแบบที่ชัดเจน ซึ่งจะเป็น การติดต่อสื่อสาร ระหว่างบุคคลหรือกลุ่มที่มีสัมพันธ์ของแต่ละบุคคล

๔. ความปลอดภัยยุคดิจิทัล ความเป็นส่วนตัว (Privacy) ส่วนสำคัญคือ รอยเท้าดิจิทัล (Digital Footprint) ซึ่งข้อมูลต่างๆ เช่น ข้อความ รูปภาพ สิ่งต่าง ๆ ที่ลงไว้ใน Social Media Facebook, Twitter, Instagram, Social Cam หรือช่องทางไหนก็ตาม ข้อมูลมีโอกาสโดนทำสำเนาไปนับไม่ถ้วน และอยู่ในมือผู้ไม่หวังดี ทำให้เสียภาพพจน์ และภาพลักษณ์โดยไม่อาจ แก้ไขได้เราควรจะต้องระมัดระวังในการโพสต์ ในสื่อสังคมออนไลน์

ประกาศนียบัตร

ให้ไว้เพื่อแสดงว่า

สามารถ ชนะจอหอ

ได้ผ่านการอบรมด้วยระบบการเรียนออนไลน์ในบทเรียน
ความเข้าใจและการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างมีประสิทธิภาพ
(Understanding and Using Digital Technology)

จำนวนชั่วโมงการเรียนรู้ 2:30 ชั่วโมง

โดยสถาบันพัฒนาบุคลากรภาครัฐด้านดิจิทัล
ภายใต้การดำเนินงานของสำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน)
ให้ ณ วันที่ 1 กันยายน 2569

(นางไอรดา เหลืองวิไล)

รองผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล

รักษาการแทนผู้อำนวยการสถาบันพัฒนาบุคลากรภาครัฐด้านดิจิทัล

Signed by สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน) (สท.)
Digital Government Development Agency (Public
Organization) (DGA)
Date: 2026-09-01T15:55:41.181+07:00